

**Hrvatska udruga za stručnu pomoć
djeci s posebnim potrebama - „IDEM“**

Ilica 48, 10000 Zagreb

www.idem.hr

žiro račun: 2360000-1101416528

idem@idem.hr

G O D I Š N J I I Z V J E Š T A J

za 2009. godinu

U Zagrebu, ožujak 2010. godine

Udruga IDEM je nevladina, neprofitna i nestranačka organizacija osnovana s ciljem pružanja organizacijske i stručne podrške u procesu integracije djece s teškoćama u redovnu društvenu sredinu. Osnovana je 1994. g. kao dobrovoljni oblik udruživanja građana na području RH koja okuplja stručne i znanstvene radnike različitih oblasti, roditelje i druge zainteresirane pojedince radi promicanja i ostvarivanja zajedničkih interesa u unaprjeđivanju stručnog rada s djecom s posebnim potrebama.

Svrha djelovanja Udruge je podrška integraciji djece s teškoćama u redovnim školama kroz edukacijske i rehabilitacijske programe, suradnja sa školama, senzibilizacija šire društvene zajednice o pravima djece s teškoćama te poticanje aktivnog sudjelovanja mladih u hrvatskom društvu. Od samog osnutka Udruge ističe se njeno djelovanje u području razvoja službi podrške svim dionicima uključenim u proces odgoja i obrazovanja djece s teškoćama s ciljem zaštite i promicanja njihovih prava i podizanja kvalitete njihova života.

Područje djelovanja Udruge je razvoj modela integracije, razvoj sadržaja i oblika potpore obiteljima djece s posebnim potrebama, stručnjacima koji sudjeluju u njihovom obrazovanju i rehabilitaciji te razvoj modela regionalnih i lokalnih oblika podrške edukacijskoj integraciji. Obzirom na područje i svrhu rada, djelatnost udruge potpada u djelokrug Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te Ureda za ljudska prava Vlade RH.

Cjelokupno djelovanje Udruge, kroz 15 godišnju provedbu edukacijsko-rehabilitacijskih programa, rad s učiteljima i obiteljima djece s teškoćama, usmjereno je na stvaranje uvjeta budućem inkluzivnom obrazovanju. Kontinuirano se razvija suradnja s nadležnim državnim i lokalnim tijelima uprave, institucijama i ustanovama iz područja odgoja i obrazovanja te zaštite prava i interesa djece i mladih s teškoćama. Organizacijom i provedbom tribina, seminara i predavanja promoviraju se prava učenika s teškoćama na punu socijalnu integraciju.

Dosadašnjim djelovanjem Udruge ostvareni su preduvjeti za osnivanje obrazovne ustanove, koje će ponuditi specifična znanja o radu s učenicima s teškoćama. U tijeku je prikupljanje dokumentacije potrebne za osnivanje ustanove koja će provoditi edukacije vezane za stjecanje specifičnih znanja neophodnih za kvalitetan rad s učenicima s posebnim obrazovnim potrebama.

Od prethodne Skupštine, održane u srpnju 2009, došlo je do kadrovskih promjena: smanjenje broja zaposlenih uvjetovano je završetkom projekta iz Programa PHARE 2006. Istovremeno, stupanjem na snagu novog *Zakona o radu* s troje djelatnika koji su u Udruzi zaposleni dulje od 3 godine, zasnovan je radni odnos na neodređeno vrijeme - jedan stručni suradnik rehabilitator, stručni tajnik i računovođa koji radi nepuno radno vrijeme. Udruga zapošljava još 2 djelatnika na ugovoreni rok radnog odnosa - izvršnog direktora i stručnog suradnika. Uz potporu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi financira se osnovna djelatnost Udruge, kojom se podmiruje gotovo polovina režijskih troškova i plaća za troje zaposlenih, dok se plaće još dvoje zaposlenih financiraju isključivo putem projekata.

Prethodnu godinu Udruga je završila pozitivnim financijskim poslovanjem, uz ukupni promet gotovo 3 mil. kuna. U svom djelovanju i provedbi projekata, uz već razvijenu suradnju s nadležnim ministarstvima i jedinicama lokalne samouprave, ojačala je suradnja sa srodnim civilnim udrugama, kao i strukovnim agencijama iz područja obrazovanja.

U promatranom razdoblju neki od projekata su uspješno dovršeni, a dio ranije odobrenih projekata je još u provedbi. U istom razdoblju prijavljeno je nekoliko projekata čija procjena je u tijeku, dok veći dio prijava očekujemo tijekom nadolazećih mjeseci.

NAZIV PROJEKTA	PRIJAVLJENO KOD	U POSTUPKU PROCJENE	IZNOS ODOBRENE POTPORE	ZATRAŽENI IZNOS POTPORE	STATUS 28.02.2010.
Mobilni stručni timovi u organizaciji edukacijskog uključivanja djece s teškoćama u razvoju u lokalnoj sredini	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		520.000,00		završen
Professional mobile team - support for educational inclusion of children with special educational needs	SAFU		101.690,00 EURO		završen
Edukacijsko-rehabilitacijska podrška djeci s posebnim potrebama	Grad Zagreb -Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje		40.000,00 (podružnica)		završen
Mobilnim stručnim timom do izjednačavanja obrazovnih mogućnosti	Grad Zagreb -Gradski ured za kulturu, šport i obrazovanje		30.000,00		u provedbi
Savjetovalište za mlade	Grad Zagreb -Gradski ured za kulturu, šport i obrazovanje		15.000,00		završeno
Zajedno u različitosti	Grad Zagreb -Gradski ured za kulturu, šport i obrazovanje		10.000,00		završeno

Mobilni stručni timovi - podrška integraciji učenika s teškoćama u lokalnu zajednicu	Grad Rijeka		198.900,00 (podružnica Rijeka)		završeno
Aktivnim radionicama aktivno u društvo	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		100.000,00		u provedbi
Pomoć u učenju za djecu nižeg socioekonomskog statusa	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		87.500,00		u provedbi
Mobilni stručni timovi u edukacijskom uključivanju djece s teškoćama u razvoju u lokalnoj sredini	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		399.000,00		u provedbi
Osnovna djelatnost	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		177.368,00		u provedbi
Pravo na različitost	Grad Zagreb		10.000,00		u provedbi
Prepoznamo nasilje među nama	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti		25.000,00		završeno
Komunikacijskom podrškom roditeljima do uklanjanja barijera za socijalno uključivanje djece s teškoćama u razvoju	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti		88.050,00		završeno
Podrška obitelji u uključivanju djece s posebnim potrebama u redovni sustav odgoja i obrazovanja	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti		133.800,00		završeno
II. Konferencija „Podrškom do Škole za sve“ - jednokratna potpora	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi		70.000,00		završeno
Mobilnim stručnim timom do škole za sve	UNESCO - Participacijski program		15.989,00 \$		završeno
Edukacijsko - rehabilitacijska potpora putem mobilnog stručnog tima za uključivanje djece s posebnim obrazovnim potrebama u redovne škole	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa		111.850,00		u provedbi
Mobilni stručni timovi u edukacijskom uključivanju djece s teškoćama u razvoju u lokalnoj sredini	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa		100.000,00		u provedbi
Zajedno možemo više	Zagrebačka banka			91.400,00	nije odobren

Asistent u nastavi - podrška integraciji djece s posebnim obrazovnim potrebama	Combis doo			151.000,00	nije odobren
Kreativne radionice Kluba mladih		Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom		75.000,00	u postupku procjene
Tolerancija - prevencija nasilja		Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom		68.000,00	u postupku procjene
Edukacijsko-rehabilitacijska podrška djeci s posebnim potrebama		Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom		131.000,00	u postupku procjene
Life long education towards education for all		IPA program Agencija za strukovno obrazovanje		121.350,00 €	u postupku procjene
Savjetovalište za mlade		Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport		48.250,00	u postupku procjene
Biseri - program podrške braći i sestrama osoba s posebnim potrebama		Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport		42.800,00	u postupku procjene
Radionice za socijalno uključivanje		Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport		100.000,00	u postupku procjene

Uočeno je kako službene institucije, koje procjenjuju kvalitetu putem stručnih povjerenstava gotovo redovito odobravaju projekte Udruge. Istovremeno, isti projekti prijavljeni na natječajne donatora nisu tako vrednovani, dapače, vrlo često su odbijeni, što otežava iznalaženje sredstava za sufinanciranje projektnih aktivnosti, a isto je sve češće dio natječajnih uvjeta.

Svi projekti i programi temeljeni su na smjernicama i Planu aktivnosti rada Udruge:

I. Razvoj edukacijsko-rehabilitacijskih programa za odgojno-obrazovno uključivanje

1. Razvoj Programa pomoći u učenju u podružnicama
2. Razvoj Mobilnih stručnih timova u suradnji s lokalnom i državnom upravom
3. Uvođenje pomoćnika u nastavi
4. Razvoj modela odgojno-obrazovnog uključivanja učenika s teškoćama u redovan sustav odgoja i obrazovanja
5. Rad s obitelji – Savjetovalište za roditelje; Grupni rad s roditeljima; Samozastupanje roditelja; Savjetovalište za mlade, Rad s braćom i sestrama
6. Grupe za djecu s ADHD-om

II. Programi interakcije djece i mladih s teškoćama i njihovih vršnjaka

1. Aktivnosti Kluba za mlade
2. Radionice o pravima mladih
3. Radionice o prevenciji nasilničkog ponašanja

III. Podizanje stručne kompetentnosti učitelja i profesora

1. Edukacija učitelja za prihvaćanje učenika s teškoćama
2. Brošure o modelu odgojno-obrazovnog uključivanja učenika s teškoćama

IV. Širenje edukacijskog uključivanja razvojem podružnica

Aktivnosti vezane za organizacijsko jačanje postojećih podružnica, te stvaranje uvjeta za osnivanje novih podružnica

V. Razvoj senzibilizacije za djecu s posebnim potrebama i zagovaranje

1. Rad s medijima, sudjelovanje u predavanjima i okruglim stolovima
2. Širenje distribucije stručnog časopisa "S VAMA"
3. Web stranica Udruge

VI. Prikupljanje sredstava putem novih izvora

Aktivnosti vezane uz organizaciju humanitarne večeri, kontakte s postojećim i potencijalnim donatorima, te iznalaženje resursa u okviru fondova EU

VII. Suradnja i zagovaranje osnivanja Službe podrške za odgojno-obrazovno uključivanje

1. Zagovaranje
2. Suradnja
3. Rad Tijela upravljanja

I. Razvoj edukacijsko-rehabilitacijskih programa za odgojno-obrazovno uključivanje

1. Višegodišnji program Pomoći u učenju provodi se u Zagrebu i Dubrovniku. Pruža direktnu stručnu i savjetodavnu podršku u savladavanju nastavnog gradiva. Uz postojeće korisnike osnovnih i srednjih škola uvedena je nova kategorija korisnika - korisnika dječjeg doplatka, s ciljem što uspješnijeg rješavanja poteškoća učenika iz siromašnijih obitelji. Program podrške organiziran je kao neposredni individualni i/ili grupni rad s učenicima, a obuhvaćena je i suradnja s roditeljima, učiteljima i po potrebi stručnim službama škola.

2. Stručna podrška Mobilnog stručnog tima provodi se tijekom školske godine putem projekta. Osim za Zagreb, Udruga je po prethodnim projektima osposobila članove mobilnih stručnih timova za pružanje podrške u osnovnim školama Rijeke, Osijeka, Gline, Gospića i Siska. Intenzivirana je suradnja s mnogim lokalnim samoupravama, pa se u narednom razdoblju očekuje njihovo veće ulaganje u ljudske resurse obrazovnih ustanova.

3. Udruga je prepoznata, kako od strane roditelja djece s teškoćama tako i od strane stručnih suradnika škola, kao mjesto na koje je potrebno obratiti se u potrazi za adekvatno odabranom i educiranom osobom za pomoćnika u nastavi. Prilikom odabira osobita pažnja posvećuje se osobinama ličnosti potencijalnog pomoćnika, kao i specifičnostima teškoća učenika. Širenjem modela edukacijske integracije u lokalne sredine, a radi smanjenja troškova putovanja, dio supervizija asistencija provodi se u Rijeci i Osijeku.

4. Model edukacijskog uključivanja kojeg stručnjaci Udruge IDEM razvijaju unazad 15 godina progresivno se širi Republikom Hrvatskom. Utvrđeni sustav selekcije, edukacije i stručnog praćenja pomoćnika u nastavi nametnuo je kriterije za odabire budućih pomoćnika. Postojanje interesa ovlaštenih organizacija donosi naznake da će skora izmjena Nacionalne klasifikacije zanimanja dovesti do novog zanimanja. Istovremeno, stvaranje novih stručnjaka koji su usvojili specifična znanja o metodama rada s učenicima s teškoćama garancija su daljnjeg širenja postojećeg modela.

5. Podrška roditeljima pruža se kontinuirano, *individualnim savjetovanjima* i *grupnim radom*. Osim u Zagrebu, psihološka podrška roditeljima pruža se u Osijeku. Redovnim druženjima *braće i sestara* djece s posebnim potrebama pod stručnim vodstvom i uz potporu, pruža se dodatna podrška jačanju obitelji. *Savjetovalište za mlade* poseban je oblik podrške mladima s emocionalnim smetnjama, koji se provodi treću godinu zaredom.

6. Uvježbavanje samokontrole za djecu s ADHD-om provodi se u dvije grupe u koje su korisnici razvrstani po dobnim skupinama. Istovremeno s provedbom aktivnosti za grupu djece, njihovi roditelji polaznici su edukativno-iskustvenih radionica, a usvojena znanja i razmijenjena iskustva obitelji olakšava da se nosi s teškim situacijama.

II. Programi interakcije djece i mladih s teškoćama i njihovih vršnjaka

1. U program interakcije djece i mladih s teškoćama u aktivnosti Udruge uključeno je 20-tak osoba u svojstvu *volontera*. Uz uobičajeno najbrojnije volontere s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, zamjetan je broj studenata managementa koji su, i nakon isteka svog projekta tematski vezanog uz volontiranje, ostali i prepoznali korisnost i značaj davanja svog vremena i znanja.

Aktivnosti *Kluba mladih* provode se tri puta tjedno putem radionica te povremenim prigodnim druženjima i izletima. Uz višegodišnje stalne korisnike iz OŠ Nad Lipom, najčešći korisnici su štićenici Centra Prekrižje. Dodatno, jednom tjedno Glazbena radionica se održava u suradnji s Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež (Kukuljevićeva) u njihovim prostorima.

2. U završnim razredima tri zagrebačke osnovne škole provodile su se *Radionice o pravima mladih*, za koje već uobičajeno interes iskazuju mladi tipične populacije.
3. Paralelno s radionicama o pravima, provodile su se Radionice iz područja *prevencije tjelesnog kažnjavanja djece*. Izuzetna angažiranost korisnika (izrada plakata i letaka) uz iskazan velik interes upravo za područje prevencije nasilja, govori o potrebi daljnjeg djelovanja na tom području.

III. Podizanje stručne kompetentnosti učitelja i profesora

1. Krajem 2009. dovršena je provedba projekta iz programa Phare 2006. Složene projektne aktivnosti obuhvatile su predškolske ustanove i osnovne škole, a provodile su se u Zagrebu, Sisku i Rijeci. Edukacije za stručne suradnike predškolskih ustanova (njih 31) pružile su polaznicima temeljna znanja o djeci s posebnim potrebama i približile im specifične metode rada s tom djecom. Edukacije za učitelje (ukupno 240 sati) u tri grupe ponudile su stjecanje kompetencija neophodnih za kvalitetan rad u inkluzivnoj školi za 50 polaznika edukacija. Kao i edukacije, i iskustvene radionice provedene su u tri grada i omogućile interaktivnom razmjeni znanja za 119 uključenih učitelja.

Pojedinačne edukacije na poziv održane su u Karlovcu, Sisku, Velikoj Gorici, Požegi, Rijeci, Varaždinu, Čakovcu, Dubrovniku, Splitu i Šibeniku, u skladu s iskazanim potrebama i odabranim temama.

Po pojedinim projektima provedene evaluacije pokazuju na zadovoljstvo podizanjem razine kompetencija za rad s učenicima s teškoćama kod svih polaznika bilo kojeg oblika edukacije.

2. Uz sufinanciranje Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u navedenom izvještajnom razdoblju Udruga je tiskala jednu brošuru koja informira korisnike o vrstama podrške za obitelj, te 1 letak u izradi kojega su sudjelovali korisnici, učenici 5-ih razreda osnovnih škola.

IV. Širenje edukacijskog uključivanja razvojem podružnica

1. Razvoj i jačanje djelovanja podružnica procjenjujemo kroz sufinanciranje projekata, ili pojedinih aktivnosti na lokalnom području. Grad Rijeka prepoznao je i financijski podržao IDEM-ov model edukacijskog uključivanja do kraja 2009. god, a suradnju očekujemo i tijekom 2010. godine. Dok Rijeka financira kompletan model (mobilni stručni tim i pomoćnike u nastavi), Samobor je odobrio sredstva za jednog asistenta, a Dubrovnik dogovorio zasnivanje radnog odnosa za 2 pomoćnika u nastavi.

V. Razvoj senzibilizacije za djecu s teškoćama i zagovaranje

1. S ciljem što većeg širenja senzibilizacije javnosti za prava i potrebe djece i mladih s teškoćama Udruga je održala niz predavanja o iskustvima provedbe modela odgojno-obrazovnog uključivanja učenika s teškoćama. Predstavnici Udruge redovito su sudjelovali u aktivnostima srodnih udruga.

Medijska vidljivost, koja na osobit način doprinosi promociji interesa djece s teškoćama, osobito je porasla nakon ugovorenog poslovnog odnosa s profesionalnom PR agencijom, koja skrbi o tome da aktivnosti Udruge budu prezentirane u brojnim elektroničkim i tiskanim medijima. Ovisno o aktivnostima, mjesečno brojimo 10-20 PR objava. Važnost suradnje s profesionalnom agencijom osobito je došla do izražaja prilikom organizacije 2. Konferencije „Podrškom do škole za sve“, koja je predstavila projektne rezultate projekta iz Phare programa.

3. Kvalitetna suradnja s izdavačkom kućom Profil International d.o.o. rezultirala je sponzorstvom, odnosno besplatnim tiskom dvobroja 7/8 časopisa „S VAMA“. Novi vizualni identitet časopisa predstavljen je u Kinu Tuškanac, uz sudjelovanje manjeg broja pozvanih gostiju.

4. Web stranica Udruge redovito se ažurira aktualnim podacima, a prosječna mjesečna posjećenost od oko 9.000 posjeta dovoljno govori o aktualnosti problematike kojom se Udruga bavi.

VI. Prikupljanje sredstava putem novih izvora

U skladu s dogovorenom orijentacijom, Udruga je nakon praćenja natječaja u okviru EU fondova prijavila projektni prijedlog na predpristupni IPA program. Kako se projektnim aktivnostima planira edukacijsko djelovanje Udruge u srednjim školama, uvjereni smo da će odobrenje i financiranje ovog projekta proširiti djelovanje Udruge i na srednjoškolsko obrazovanje.

VII. Suradnja i zagovaranje osnivanja Službe podrške

1. Bez obzira na intenzivne pregovore s Gradskim uredom za obrazovanje, kulturu i šport vezane za osnivanje Centra za odgojno-obrazovno uključivanje, do realizacije istog nije došlo. Udruga je putem mnogih projekata ostvarila stručne i kadrovske preduvjete za osnivanje referalnog centra za pružanje podrške odgojno-obrazovnom sustavu, a u narednom razdoblju očekuje se realizacija osnivanja takve ustanove.

2. Suradnja s Rotary klubom Zagreb-Sljeme kvalitetno se nastavlja. Kako su članovi već ranije uz socijalnu osjetljivost iskazali i interes za područje djelovanja Udruge, samoinicijativno su organizirali humanitarno druženje na Sljemenu, tijekom kojeg su prikupljana sredstva za Udrugu.

3. U izvještajnom razdoblju tijela upravljanja donijela su niz akata s ciljem poboljšanja organizacije rada stručnih službi. Održane su 3 sjednice Upravnog odbora na kojima su donesene odluke i dokumenti od značaja za redovito poslovanje Udruge, rješavana su statusna prava i obveze zaposlenika te su razmatrane mogućnosti financiranja i samofinanciranja. Planiran je i način obilježavanja 15. godišnjice Udruge te je formirana radna skupina za organizaciju događanja vezanih uz obilježavanje iste.

U istom razdoblju održane su 4 sjednice Stručnog kolegija Udruge, na kojima se redovito izvješćivalo i raspravljalo o svim tekućim aktivnostima i projektima, s ciljem poboljšanja kako stručnog tako i organizacijskog dijela poslovanja Udruge.

Izvršni direktor Udruge:

Predsjednica

Darko Kobetić, prof.reh.

prof.dr.sc. Ljiljana Igrić

Izradila:

Jadranka Brkljačić

Dostaviti:

Članovima skupštine

www.idem.hr